

I.
FELSŐTÁRKÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
2020. ÉVI GAZDÁLKODÁSÁNAK
ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELESE

A 2020. évi költségvetés 650,88 millió Ft bevételi és kiadási főösszeggel, működési hiány nélkül készült. A költségvetési egyensúly biztosításához 52,7 millió Ft előző évi maradvány igénybevételére került sor a tervezéskor.

A bevételi és kiadási előirányzat **főösszege az év során 56,48 millió Ft-tal növekedett 707,36 millió Ft-ra.** A bevételek teljesítése 708,69 millió Ft, a bevételi főösszeghez viszonyítva 1,33 millió Ft többletbevétel tapasztalható. A kiadások teljesítése 608,77 millió Ft, mely a kiadási főösszeghez viszonyítva 98,59 millió Ft-tal mutat alacsonyabb értéket. A bevételek és a kiadások éves teljesítési adata alapján a 2020. évi maradvány 99,92 millió Ft.

Általános jellemzők a 2020. évi gazdálkodásról

- Az önkormányzat pénzügyi helyzete stabil volt, a bevételekből és a maradvány összegekből folyamatosan biztosítottuk az intézmények és az önkormányzati feladatok finanszírozását. A 2020. évre rendelkezésre álló hitelkeret nem került felhasználásra a működés során. A 2020. évi stabil pénzügyi helyzethez nagymértékben hozzájárult a bevételek teljesülése, a takarékos gazdálkodás és a tartalékképzés. Az önkormányzat átmenetileg szabad pénzeszközeit hozam elérése érdekében év közben folyamatosan kamatozó elszámolási számlán különítette el.
- Az eredményes gazdálkodás és a likviditás biztosítása érdekében egész évben kiemelt figyelmet fordítottunk az adóbevételek alakulására.
Az éves teljesítési adatok azt mutatják, hogy a helyi adóbevételek a kedvezőtlen járványhelyzet ellenére kedvezően alakultak, valamennyi adónemnél így is többletteljesítést értünk el. Az adóbevétel meghatározó részét kitevő iparüzési adóból származó bevétel kimagaslóan alakult. Az iparüzési adóval összefüggő adóerő-képesség előző évhez képest növekedett, az 1 főre jutó összeg 45.691 Ft/fő.
- Költségvetésünkben szintén meghatározó jelentőségű a központi költségvetési kapcsolatainkból származó támogatások összege. A támogatások igénylését, az elszámolásokat körültekintően, dokumentáltan állítottuk össze. A 2019. évi elszámolásból származó visszafizetési kötelezettségünknek eleget tettünk.
- Kiemelt figyelmet fordítottunk a település fejlesztésére elnyert pályázataink eredményes, hatékony megvalósítására, elszámolására. A beruházási és felújítási feladatokhoz szükséges forráskiegészítéseket a költségvetésben biztosítottuk. Beruházásokra, felújításokra együttesen 127.815 e Ft-ot fizettünk ki az év folyamán.
- Az önkormányzat 2020-ban is az előző évekhez hasonlóan 4 költségvetési szerv irányítását végezte. Az intézmények szakmai feladatellátása költségvetési szempontból zavartalan volt. 2020. december 31-vel a Felsőtárkányi Művelődési Ház szűnt meg jogutód nélkül. A közművelődési feladatok ellátására megalapítottuk a Bükk Színtér Nonprofit Kft-t.
- A költségvetési szerveknél és az önkormányzatnál foglalkoztatottak 2020. január 1-i létszámkerete 62 fő volt. A 2020. december 31-i létszámkeret 57 fő, míg a 2020. évi átlagos statisztikai létszám 60 fő.
- A gazdálkodással kapcsolatos havi és negyedéves adatszolgáltatási kötelezettségnek az intézmények, az önkormányzat határidőben eleget tettek.
- Év végén az intézményfinanszírozások összegét átvezettük az intézmények számláira, így alul- vagy túlf finanszírozással a beszámoló készítésekor nem kellett számolnunk.

Az önkormányzati vagyon alakulásának főbb mutatói

- Az önkormányzat összesített mérlegfőösszege 2019-ről 2020-ra 33,61 millió Ft-tal, 2.437, 80 millió Ft-ra növekedett.
- A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök értéke 2.185,72 millió Ft.
- A pénzeszközök év végi állománya 102,34 millió Ft.
- A saját tőke összege 2.236,41 millió Ft.

A zárszámadás adatai azt mutatják, hogy biztonságos, eredményes gazdálkodást folytattunk 2020-ban, ami biztosította az önkormányzat költségvetésének folyamatos egyensúlyát.

II. FELSŐTÁRKÁNY KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ÉVES TELJESÍTÉSE

A költségvetési mérleg alapján megállapítható, hogy a költségvetési bevételek – finanszírozási bevételek nélkül – 100,22 %-os teljesítést mutatnak, ugyanakkor a költségvetési kiadásokat 87,15 %-os pénzügyi teljesítéssel zártuk.

A főbb bevételi és kiadási források előirányzathoz viszonyított éves teljesítését a beszámoló 12. melléklete mutatja be. A melléklet jól szemlélteti, hogy mind a bevételi mind a kiadási források teljesítésének aránya az előző évhez hasonlóan alakult.

Az önkormányzati feladatellátás 2020. évi előirányzatainak és teljesítésének részletes elemzése a beszámoló 1-3. mellékletei, kimutatásai alapján az alábbiakban összegezhető:

1. Önkormányzati költségvetési szervek

Bevételek

A költségvetési szervek bevételeinek összege 35,38 millió Ft, az eredeti előirányzatként tervezett összeg 24,29 millió Ft volt. A bevételek 11,78 millió Ft működési bevételekből, 10,89 millió Ft államháztartáson belülről kapott működési célú támogatásokból és 12,71 millió Ft 2019. évi maradványból áll. Az intézményeknél a módosított előirányzathoz képest bevételelmaradás nem mutatkozik, a bevételek teljesítése 100%-os. Az intézmények működési bevételein belül a Felsőtárkányi Szociális és Gyermekjóléti intézmény működési bevétele a kimagasló, 9,1 millió Ft, mely az összes működési bevétel 77,4%-a. Államháztartáson belülről kapott támogatásként jelenik meg a Közös Önkormányzati Hivatalnál együttműködési megállapodás alapján 3 millió Ft összegben Noszvaj község hozzájárulása valamint a Felsőtárkányi Művelődési Ház pályázaton elnyert összegei 7,77 millió Ft összegben.

Kiadások

Az intézményi kiadások teljesítésének az összege 249,71 millió Ft. A módosított előirányzathoz képest 95,20%-os felhasználás tapasztalható. A költségvetési szervek kiadásai főleg működési célúak, felhalmozási célra kifizetett összegek nem jelentősek. A működési kiadásokon belül a személyi juttatásokkal összefüggő kiadások aránya a magas, 88,38%. A dologi kiadások aránya 10,32%, egyéb működési célú kiadásoké 0,9%, a beruházási kiadásoké pedig 0,4%.

2. Önkormányzati feladatellátás bevételei

Saját bevételek

Közhatalmi bevételként helyi adókból származó bevételeket mutatunk ki. Az adóbevételek valamennyi adónemben meghaladták a tervezett előirányzatot, összességében 103,78 % a pénzügyi teljesítés, előző évhez képest 6,6 millió Ft-tal több adóbevétel teljesült.

Az önkormányzati adóbevételeken belül a helyi iparűzési adó 94%, a **vagyoni típusú építményadó** a helyi adóbevételek 4%-át teszi ki, míg a beszedett **idegenforgalmi adó** az adóbevételek 2%-át adta.

Az építményadóból származó bevétel az eredetileg tervezett 9 millió Ft-os előirányzathoz közel teljesült, 117 e Ft többlet teljesítés tapasztalható.

A saját bevételeken és a helyi adóbevételeken belül is az **iparűzési adó kiemelkedő, meghatározó szerepe továbbra is fennáll**, így nagysága okán alapvetően befolyásolta az adóbevételek teljesülését. Az eredeti költségvetésben tervezett 205 millió Ft-hoz képest 227,8 millió Ft folyt be az adózóktól, a jelentős többletbevételből év végére 8 millió Ft lett.

Gépjárműadó bevételt 2019. évről áthúzódóan mutatunk ki csekély összegben, 2020. évre vonatkozóan kormányzati intézkedések alapján bevételt nem számoltunk el. A központi költségvetést megillető bevételként az év során közel 31 millió Ft-ot utaltunk tovább.

Idegenforgalmi adóbevételként 4,5 millió Ft teljesült, az eredetileg tervezett 14 millió Ft-hoz képest a járványhelyzeti kormányzati döntések hatására jelentős csökkenés tapasztalható ezen a jogcímen. A kieső adóbevételt igényléseink alapján az állam 7,4 millió Ft-tal támogatta december 31-ig. 2020. évre vonatkozóan még igényelt támogatásunk összege 2 millió Ft lesz.

Egyéb közhatalmi bevételként pótlék, bírság és egyéb bevételek szerepelnek a költségvetésben 843 e Ft értékben.

A **hátralék és követeléskezelés fontos részét képezi az adóigazgatási munkának**. Nagy figyelmet fordítunk a nyilvántartott adótartozások összegeinek a csökkentésére, a fizetési fegyelem betartására. Részben ennek is köszönhető az adóbevételek magas teljesítési szintje.

A működési bevételek módosított előirányzata 37,1 millió Ft, az előirányzatból az év során 29,5 millió Ft folyt be, a pénzügyi teljesítés 79,4 %.

Működési bevételként jelenik meg a beszámolóban szolgáltatások (bérleti díj, sírhely használat, esküvő) ellenértékéért 5,3 millió Ft, közvetített szolgáltatásként 5,8 millió Ft, tulajdonosi bevételként (víziközmű vagyron bérleti díja) 3,2 millió Ft, gyermekétkeztetés térítési díjaként 9,6 millió Ft, kiszámlázott általános forgalmi adóként 5,3 millió Ft, kamatbevételként 0,26 millió Ft.

A költségvetésben **felhalmozási bevétel** nem volt tervezve, az évsorán 119 e Ft tárgyi eszköz értékesítésből származó bevétel realizálódott.

Helyi önkormányzatok támogatásai

Felsőtárkány Község Önkormányzata általános működésének és ágazati feladatainak támogatására 2020. évben 215,7 millió Ft támogatásban részesült, egyéb kiegészítő támogatásként pedig 11,7 millió Ft támogatás érkezett.

A **működés általános támogatásaként** 79,4 millió Ft, bérkompenzáció pótelőirányzataként 0,4 millió Ft teljesült, így az általános támogatás tényleges összege 79,8 millió Ft volt.

Köznevelési feladatokra – óvoda fenntartására - a központi költségvetés 91,6 millió Ft-ot biztosított 2020. évre.

A **szociális- és gyermekjóléti feladatok ellátásához, a gyermekétkeztetéshez, a bölcsődei ellátáshoz és a szociális ágazati pótlékhoz** együttesen 37,4 millió Ft-tal járult hozzá éves szinten a központi költségvetés.

Közművelődésre 6 millió Ft-ot hagytak jóvá és utaltak át az önkormányzat részére. A kulturális illetménypótlék évközi pótelőirányzata 0,9 millió Ft-ot tett ki.

Egyéb működési célú kiegészítő központi támogatást kaptunk a 2019. évi elszámolás alapján 1,1 millió Ft-ot, szociális tűzifa vásárlásra 1,9 millió Ft-ot, valamint idegenforgalmi adó támogatására 7,4 millió Ft-ot.

Egyéb felhalmozási célú kiegészítő támogatást utalt a központi költségvetés vis maior helyreállítási munkákhoz 1,3 millió Ft összegben.

Támogatások államháztartáson belülről és átvett pénzeszközök

Államháztartáson belülről érkező támogatások és átvett pénzeszközök módosított előirányzata 67,6 millió Ft, a pénzügyi teljesítés 100%-os tekintettel arra, hogy a tényleges felhasználáshoz igazítottuk az előirányzatokat.

A teljesítésből 33,9 % működési célú 66,1 % pedig felhalmozási célú támogatásokból származó bevétel.

Az európai uniós forrásból érkező **működési célú támogatások** 2,4 millió Ft teljesítést mutatnak. Egyéb forrásból érkező támogatásként mutatunk ki 14 millió Ft-ot védőnői szolgálat támogatására, 3,5 millió Ft-ot közfoglalkoztatás támogatására, 0,5 millió Ft-ot diákmunkára, 0,6 millió Ft-ot Magyar Falu pályázatokkal összefüggő dologi kiadásokra, és 1,7 millió Ft-ot a Felsőtárkányi Művelődési Ház jogutód nélküli megszűnése miatt.

Felhalmozási célú európai uniós forrásból érkező támogatásként a beszámolóban 9,3 millió Ft szerepel, mely a korábbi években megvalósított pályázatok elszámolása alapján realizálódott.

Felhalmozási célú egyéb forrásból származó bevételként Magyar Falu pályázatokra (fogászati kezelő egység beszerzésre, temetői infrastruktúra fejlesztésre, óvodai sportterem, tornaszoba fejlesztésre) év végén megkapott támogatási előlegek szerepelnek 35,4 millió Ft összegben.

Finanszírozási bevételek

A 2020. évi költségvetésben 59,6 millió Ft finanszírozási bevétel került megtervezésre, ebből 52,7 millió Ft előző évi maradvány igénybevétel. A módosított előirányzat és teljesítés is 106,2 millió Ft, melyből 10 millió Ft a Magyar Államkincstár által 2021. évre megelőlegezett támogatás, 96,2 millió Ft pedig az előző évi maradvány igénybevétele.

3. Önkormányzati feladatellátás kiadásai

Működési kiadások

Az önkormányzati feladatok működési kiadásaira tervezett előirányzat 2020-ban 180,9 millió Ft-ról 149,8 millió Ft-ra csökkent. Az éves teljesítés 141,8 millió Ft, mely 94,61%-os felhasználást jelent, alacsonyabbat, mint az előző évben.

Az önkormányzati feladatok működési költségvetésének feladatok szerinti tételes teljesítését a beszámoló 2.melléklete mutatja be. A működési kiadásokon belül a községüzemeltetés kiadásai 138,6 millió Ft-ot, a szociális juttatások 3,2 millió Ft-ot tesznek ki. A községüzemeltetésen belül jelentős az önkormányzati igazgatás kiadása 41,3 millió Ft értékben, a községüzemeltetés, közvilágítás kiadása 39,9 millió Ft értékben, a védőnői ellátás 13 millió Ft, a gyermekétkeztetéssel összefüggő kiadások teljesítése 34,1 millió Ft.

Szociális juttatások, segélyek kiadásain belül 1,5 millió Ft települési támogatásként, 1,2 millió Ft szociális tűzifa vásárlásként, 0,5 millió Ft pedig köztemetésként és egyéb természetbeni juttatásként jelenik meg a beszámolóban.

Beruházási, felújítási kiadások

A költségvetésben a **beruházási kiadások** eredeti előirányzata 20,8 millió Ft volt, mely az év végére 73,8 millió Ft-ra emelkedett. A beruházások előirányzat felhasználása 50,13%-os, 37 millió Ft. Az előirányzat

emelkedésből Magyar Falu programból (fogászati kezelő egység beszerzésre, temetői infrastruktúra fejlesztésre, óvodai sportterem, tornaszoba fejlesztésre) elnyert, de fel nem használt támogatási előlegek összege 35,4 millió Ft.

A beruházási kiadásokra előirányzott összegeket és azok feladatonkénti felhasználását a beszámoló 18. melléklete tartalmazza tételesen.

Az év során Magyar Falu pályázat keretében 12,1 millió Ft közterületi eszközfejlesztés, 5 millió Ft értékben pedig óvodai eszközbeszerzés valósult meg. Korábbi évben elnyert közösségi terek fejlesztésének pályázatán belül 4,4 millió Ft az eszközfejlesztés értéke.

Egyéb, nem támogatásból megvalósult (többek között utcabútor, informatikai eszközök, térfigyelő kamerák beszerzése, gazdasági társaság alapítása) beruházások teljesítése 15,5 millió Ft.

A költségvetésben a **felújítási kiadások** eredeti előirányzata 73 millió Ft volt, mely az év végére 102,9 millió Ft-ra emelkedett. A felújítások előirányzat felhasználása 88,20%-os, 90,8 millió Ft.

A felújítási kiadásokra előirányzott összegeket és azok feladatonkénti felhasználását a beszámoló 18. melléklete tartalmazza tételesen.

Magyar Falu pályázat keretén belül elkészült a Rákóczi út felújítása, részben támogatási forrásból járdafelújítás valósult meg, valamint befejeztük a közösségi terek fejlesztésére elnyert pályázat közterületfejlesztését is.

Átadott pénzeszközök és támogatásértékű kiadások

Az átadott pénzeszközök és támogatásértékű kiadások 2020. évi eredeti előirányzata 95 millió Ft volt, mely az év végére 79,4 millió Ft-ra csökkent.

Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok részére 67,6 millió Ft működési célú pénzeszközt adtunk át.

A sport, civil és egyéb szervezetek támogatásának eredeti előirányzata 23,6 millió Ft-ról 11,9 millió Ft-ra csökkent az év folyamán. A támogatásra felhasznált összeg 11,6 millió Ft.

Kölcsönök nyújtása

Kölcsönnyújtás előirányzata a költségvetésben 0,3 millió Ft, melyből az év során nem történt felhasználás.

Tartalékok

A tartalékok előirányzata 2,3 millió Ft-ról 17,8 millió Ft-ra emelkedett az év végére.

Finanszírozási kiadások

A finanszírozási kiadások módosított előirányzata 17,6 millió Ft, a felhasználás 7,6 millió Ft a 2020. évre megelőlegezett támogatás visszafizetése összegében. A fel nem használt előirányzat a 2021. évre megelőlegezett 10 millió Ft állami támogatás.

Költségvetési befizetések

Az önkormányzatnak a 2019. évi központi támogatások elszámolásából összesen **2,7 millió Ft visszafizetési kötelezettsége** keletkezett, melynek teljes egészében eleget tettünk.

III. A GAZDÁLKODÁS JÖVŐBEN VÁRHATÓ KOCKÁZATAI, SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK

A gazdálkodás jövőbeni alakulását a következő kockázati tényezők befolyásolják:

- A kormányzati intézkedések hatására kieső gépjárműadó, helyi iparűzési adó valamint a gazdasági visszaesés okozta iparűzési- és idegenforgalmi adóbevételkiesések kezelése a költségvetésben, a működési bevételek tervezett összegeinek realizálása a gazdálkodás során,
- Az adóerő-képesség növekedésének hatása a központi támogatások nagyságára,
- A szolidaritási hozzájárulás fizetési kötelezettség kezelése az önkormányzatnál,
- A minimálbér és a garantált bérminimum változtatásának költségvetésre gyakorolt hatása, forrásbiztosítás,
- Az építőipari árak, a tervezői díjak alakulása a fejlesztések tekintetében,
- Az önkormányzati cégek működőképességének megőrzése,
- Az elnyert pályázataink folytatása, a tervezett feladatok összehangolása a rendelkezésre álló forrásokkal, (köz)beszerzések szabályszerű lebonyolítása, a kivitelezések megfelelő minőségben történő megvalósítása. Fontos feladat a szabályos elszámolás a még nem folyósított támogatások teljesülése érdekében.

A kockázatok csökkentését szolgáló intézkedéseink:

- Takarékoság, ésszerű költséggazdálkodás az intézményhálózatban és az önkormányzati feladatellátásnál, továbbá az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál,
- Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál a szükséges tulajdonosi döntések időbeni meghozatala, illetve a cégek folyamatos ellenőrzése, beszámoltatása,
- Az önkormányzati alrendszer működését segítő együttműködés a kormányzati szervekkel,
- A befektetői bizalom erősítése, a gazdasági szereplőkkel való együttműködés,
- A gazdálkodás évközi, előre nem várt problémáinak kezelése tartalékképzéssel,
- A saját bevételek, kiemelten a megmaradó adóbevételek szintjének visszaállítása a veszélyhelyzet előtti teljesítésre,
- A rendelkezésre álló pályázati források teljeskörű felhasználása a település fejlődése érdekében, az ezzel összefüggő feladatok koordinálása, helyzetértékelése, esetleges kiegészítő források biztosítása. Sokoldalú tájékoztatás nyújtása,
- A vállalkozások bővítését, letelepülését szolgáló területek előkészítése.

IV. ÖSSZEGZÉS

Az éves gazdálkodási adatok alapján megállapítható, hogy a gazdálkodás mind az intézményeknél, mind az önkormányzatnál igazodott a költségvetésben biztosított keretekhez. A kiadások kiemelt előirányzatonként és összesen is előirányzaton belüli teljesítést mutatnak. A takarékoság mellett kiemelt figyelmet fordítottunk a bevételi előirányzatok teljesítésére.

Össességében elmondható, hogy a zavartalan működéshez, a szakmai tevékenység megvalósításához a pénzügyi feltételek folyamatosan biztosítottak voltak 2020. évben.

Felsőtárkány, 2021. május 18.

Szántósi Rafael
polgármester